

A magyar tudományt ünnepeljük. Korunkban sajnos gyorsan terjednek az áltudományos, sőt, tudományellenes nézetek. A tudósok, kutatók, iskolai és egyetemi oktatók felelőssége, hogy az emberekben tudományon alapuló világkép alakuljon ki, meg tudják különböztetni a tudományos igazságokat az összeesküvés-elméletektől. Természetesen, a tudósok sem tévedhetetlenek, a tudományos publikációkban néha téves következtetések is megjelennek. De az évszázadok során olyan rendszer alakult ki, hogy a tudományos közösség előbb-utóbb mindig kijavítja ezeket a tévedéseket. A ma elfogadott tudományos igazságok sok ezer tudós ellenőrzésén, szűrőjén mentek át, ezért megbízhatók.

A Magyar Tudomány Ünnepe felhívja a figyelmet a tudományos igazság elfogadásának fontosságára, és megmutatja, hogy a magyar tudósoknak milyen lényeges hozzájárulásuk volt és van ennek kiderítésében, új elméletek megalkotásában és gyakorlati megvalósításukban. Az idén különlegesen büszkék lehetünk a magyar tudomány megvalósításaira, mert két magyar, Magyarországon nevelkedett tudós is megkapja a Nobel-díjat. Karikó Katalin kutatásainak fontossága egyértelmű: a módszerével kifejlesztett oltások milliók életét mentették meg, és további orvosi felhasználásai is ígéretesek. Kicsit távolabb áll a mindennapi tapasztalattól Krausz Ferenc megvalósítása, az attoszekundumos lézermimpulzus. Ez nemcsak azt teszi lehetővé, hogy az atomokban, molekulákban az elektronok mozgását mintegy lefényképezzük, hanem a kémiai reakciók irányítására is alkalmasak, sőt, Krausz Ferenc újabb kutatásai szerint orvosi diagnosztika alapját is képezhetik.

Kolozsváron kutatócsoportunk mintegy összeköti egy régebbi magyar Nobel-díjas, Gábor Dénes felfedezését, a holográfiát, a Krausz Ferenc által megvalósított attoszekundumos lézermimpulzusokkal: a lézer által az atomokból, molekulákból kilökött elektronok hologramját vizsgáljuk elméletileg. Ezzel a témával egy európai COST-projektben is részt veszünk.

Idén novemberben Erdélyben több helyen ünnepeltük a magyar tudományt. A legnagyobb szabású rendezvényünk Temesváron volt, ahol a Kolozsvári Akadémiai Bizottság a Bartók Béla Alapítvánnyal, az Erdélyi Múzeum-Egyesülettel, a Szimmetria Alapítvánnyal és az Óbudai Egyetemmel közösen szervezte meg a Bolyai 200 művészeti és tudományos fesztivált. Itt arról emlékeztünk meg, hogy Bolyai János 200 évvel ezelőtt írta apjának híres levelét, amiben az új geometria megszületését jelezte: „a semmiből egy új, más világot teremtettem”. Bolyai János eredményét életében sajnos nem ismerték el, de most már más a helyzet: az

UNESCO 2023-at Bolyai emlékévként nyilvánította. A Bolyait ünneplő fesztiválon nem csak Bolyaival foglalkozó tudósok (többek között az MTA Debreceni és Szegedi Területi Bizottságainak küldöttsége), hanem művészek, diákok, és számos érdeklődő vett részt.

A múlt héten a partiumi kollégák ünnepelték a magyar tudományt nagyon gazdag programú, tartalmas konferenciával, tegnap délután pedig itt, Kolozsváron, a BBTE-n töltötte meg az egyetem dísztermét az érdeklődő közönség két magyarországi akadémikus, Závodszy Péter és Gyáni Gábor lenyűgöző előadásán. És most itt vagyunk, az EME-vel közösen szervezett ünnepi rendezvényen, amelynek kiemelkedő programja érdekes lehet mindenki számára, és ráirányítja a figyelmet a magyar tudományra.

Ezek az általános, interdiszciplináris rendezvényeken kívül pedig a KAB szakbizottságai, sok esetben az EME szakosztályaival és más tudományos egyesületekkel, egyetemekkel közösen szakmai konferenciákat, fórumokat, megbeszéléseket tartottak vagy tartanak – matematikusok, történészek, irodalomtudósok, közgazdászok, gyógyszerészek, orvosok és így tovább.

Ezeknek a rendezvényeknek óriási szerepe van abban, hogy a tudományos világnézet terjedjen az erdélyi magyar közösség körében. A tudomány művelése és terjesztése azonban nyilván nem korlátozódhat csak a Magyar Tudomány Ünnepe időszejére. A Kolozsvári Akadémiai Bizottság fő céljának tartja a tudományos élet megszervezését és a tudomány népszerűsítését Erdélyben. Ebben nyilván együttműködik más partnerszervezetekkel, támaszkodik az egyetemek és iskolák segítségére, és partnerségben a sajtóval igyekszik a tudomány vonzó, érdekes arcát mutatni a közösségnek.

Nehéz áttörni a mai fiatalok ingerküszöbét, ezért a KAB kiemelt fontosságúnak tartja a diákok, doktoranduszok bevonását a KAB tevékenységeibe. Egyik legsikeresebb rendezvényünk az interdiszciplináris doktorandusz fórum volt, amit tervezünk minden évben megismételni. Így a fiatal kutatók megismerik egymás eredményeit, tanulnak, ötleteket leshetnek el egymástól és megteremtődik a jövőbeli együttműködés lehetősége. A fiatalok bevonása a hazai, magyar és nemzetközi tudományos élet vérkeringésébe elsődleges feladat.

Siker és eredményes Magyar Tudomány Ünnepet kívánok mindannyiunknak!